

Öğrencilerin Diş Hekimliği Fakültesini Tercih Nedenleri ve Fakülte İle İlgili İlk İzlenimleri

The Reasons of Career Preference of Dentistry Students and Their First Impressions About Their Faculty

Pınar Köşker, Ayşegül Demirbaş Kaya

Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Restoratif Diş Tedavisi Ana Bilim Dalı, İzmir

Özet

AMAÇ: Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi' ni tercih edip 1. sınıf öğrencisi olan gençlerin, meslek tercih kaynaklarını, mezun oldukları ortaöğretim kurumlarını, yaşadıkları bölgeleri tespit etmek ve öğrencilerin fakülte ile ilgili ilk izlenimlerinin saptanmasıdır.

YÖNTEMLER: 2010-2011, 2011-2012 ve 2012-2013 eğitim ve öğretim yıllarında 1. sınıfa kayıtlı 332 öğrenciye anket uygulandı. Ankette, öğrencilerin en son öğrenim gördükleri okul, ailelerinin yaşadıkları yer, meslek tercih kaynakları ve fakülte ile ilgili ilk izlenimleri sorularına yer verildi. Veriler Ki Kare testi kullanılarak değerlendirildi.

BULGULAR: Fakülteyi kazanan öğrenciler ağırlıklı olarak Anadolu Lisesi(% 53.0) mezunlarıydı. Fakültenin Türkiye' nin her bölgesinden tercih edildiği saptandı. Öğrencilerin tercih yaparken en çok yararlandıkları kaynakların ise tanıdıkları diş hekimleri(% 59.9) olduğu görüldü. Öğrencilerin fakülte ile ilgili ilk izlenimlerinin genel olarak olumlu olduğu (% 56.3) tespit edildi.

SONUÇ: Dişhekimliği tercih aşamasında olan öğrencilerin bilinçli ve istekli olmalarının yanı sıra meslek ve eğitim süreci hakkında doğru kaynaklardan bilgi almalarının önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Ege Üniversitesi gibi büyük ve köklü bir üniversitenin tanıtım etkinliklerinde yetersiz olduğu görülmüştür

Anahtar Kelimeler: Diş hekimliği öğrencisi, meslek tercihleri, ilk izlenim

Abstract

OBJECTIVE: The aim of our study was to determine the reasons of career preference, graduated high schools and place of living of first grade dentistry students and their first impressions about the faculty.

METHODS: A questionnaire was applied to 332 first grade students registered to Ege University Faculty of Dentistry. Questionnaire included questions about their graduated schools, place of living of their families, reasons of career preference of students and their first impressions about the faculty. X2 test was used for statistical analysis.

RESULTS: Majority of students were graduates of Anatolian high school(% 53.0). There were students from all geographical regions of Turkey. The reference of the students for their choices were mostly other dentists they recognized(% 59.9). Their first impressions about the faculty were mostly positive(%56.3).

CONCLUSION: It's important for students to be well informed and motivated during their stage of making their career preferences as well as to be informed from reliable resources. As being a big and established university, the presentation activities were found to be inadequate for Ege University.

Key words: Dentistry student, Career preference, First impressions

doi: [10.5505/eudfd.2014.00922](https://doi.org/10.5505/eudfd.2014.00922)

GİRİŞ

Meslek; bireylerin hayatlarını kazanmak için uğraştığı, kuralları toplumca belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi ve becerilere dayalı etkinliklerin bütünü olarak tanımlanabilir.¹ Meslek kişinin kimliğini oluşturan en önemli unsurlardan biri olup, onun çevresinden saygı görmesine, başkaları ile ilişki kurmasına, toplumda belirli bir yer edinip, işe yaradığı duygusunu kazanmasına yardımcı olur.² Meslek seçimi, bireyin yapmak istediği meslekler arasından birini ayırması ve söz konusu mesleği uygulayabilecek erklige ulaşabilmesi için çaba göstermesidir. Meslek seçimi süreci bireyin bütün yaşamını etkileyen bir dönemdir. Meslek seçerken bir birey aynı zamanda kendisine belirli bir çalışma ve yaşam biçimi seçmiş olur. Seçtiği bu yolda kendisini başarıyla kanıtlamak ister ve bunun için çaba harcar. Birey yetenek, ilgi ve isteklerini göz önünde bulundurarak meslek seçimi

yaptığı zaman, seçtiği alanda başarılı, verimli ve mutlu olma olasılığı yükselecektir. Kendisini ve şartlarını yeterince tanımadan rastgele seçim yaptığında ise başarısız, verimsiz ve mutsuz olma olasılığı artacaktır.¹ Meslek seçimi konusunda ideal olan gencin özel ilgi ve yetenekleri doğrultusunda meslek seçmesi iken, şartlar her zaman uygun olmamaktadır. Özellikle bizim ülkemizde içinde yer aldığı gelişmekte olan ülkelerde uzun dönemli planlar yapılamaması gençlerin gelecek kaygılarının artmasına neden olmaktadır. Gençlerin geleceğe güvenle bakamamaları, kaygı düzeyini arttırdığı gibi, meslek seçimini de etkilemektedir. Bu şartlar altında seçim yapan gençlerin girdikleri dallarda eğitimlerini tamamlamış olsalar bile edindikleri rollerde yeterince verimli olmadıkları saptanmıştır.² Diş hekimliğinin yüksek düzeyde stres ile ilişkili bir meslek olduğu farklı çalışmalarla ortaya konmuştur.³⁻⁵

Diş hekimliği ile ilgili stres faktörleri; zaman kısıtlılığı nedeniyle randevu konusunda yaşanan sorunlar, koopere olmayan hastalarla uğraşmak, mali konular ve mesleğin yüksek derecede teknik ve yoğun yapısından kaynaklanmaktadır.⁶ Hekimlik mesleğini seçerken öğrencilerin etkilendikleri kaynaklar hakkında ülkemizde ve yurt dışında çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Genel olarak öğrencilerin aile, gelecek kaygısı, çevresinde bulunan hekimlerden etkilenmeleri, insanlara yardım etme isteği, toplumda saygı duyulan bir meslek olması gibi nedenlerle tercih yaptıkları görülmüştür.⁷⁻⁹ Çağdaş diş hekimliği eğitimi öğrencilerden, teorik bilgi birikimi, toplumsal iletişim becerisi ve zorlu bir klinik eğitimi başarıyla tamamlamaları gibi birçok özelliğe sahip olmalarını istemektedir. Bu eğitimsel uygulamalar öğrencilerin daha önceden sahip oldukları yaşam deneyimlerinden oldukça farklıdır.¹⁰

Bu çalışmada, Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi' ni tercih edip 1. Sınıf öğrencisi olan gençlerin, meslek tercih kaynakları, geldikleri orta öğrenim kurumları ve bölgeleri değerlendirilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin fakülte hakkında edindikleri ilk izlenimler belirlenmiştir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Kesitsel tipteki bu çalışmada, çalışma grubu olarak 2010-2011, 2011-2012 ve 2012-2013 eğitim ve öğretim yıllarında Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi 1. Sınıfına kayıt yaptıran öğrenciler seçildi. Veriler anket uygulanarak toplandı. Ankete toplam 332 kişi katıldı. Anket formu 1. Sınıfların ilk ders haftasında uygulandı ve öğrencilerden anketi okuyup cevaplamaları istendi (Ek-1). Anket formunda öğrencilere, en son öğrenim gördükleri okul, ailelerinin yaşadıkları yer gibi sosyo-demografik özelliklerin yanı sıra, Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesini tercih ederken dikkate aldıkları noktalar soruldu. Fakülte ile ilgili ilk izlenimleri tespit edildi. Veriler bilgisayarda kodlandı ve istatistik paket programı (SSPS) kullanılarak değerlendirildi. Verilerin değerlendirilmesinde Ki Kare testi kullanıldı.

BULGULAR

Araştırmaya 2010-2011 öğretim yılında 103 (%31,0), 2011-2012 öğretim yılında 100 (%30,1) ve 2012-2013 öğretim yılında 129 (%38,9) kişi katıldı (Tablo I).

Yıl	Sayı (n=332)	%
2010	103	31.0
2011	100	30.1
2012	129	38.9

Tablo I: Çalışmaya katılan birinci sınıf öğrencilerinin yıllara göre dağılımı

Öğrencilerin 30' unun(%9,0) lise, 176' sının (%53,0) Anadolu Lisesi, 38' inin (%11,4) Anadolu Öğretmen Lisesi, 56' sının (%16,9) Fen Lisesi, 20' sinin (%6,0) Özel Lise ve 6' sının (%3,6) yurtdışındaki liselerden mezun oldukları saptandı (Tablo II).

Okul tipi	Sayı	%
Lise	30	9.0
Anadolu lisesi	176	53.0
Anadolu öğretmen lisesi	38	11.4
Fen lisesi	56	16.9
Özel lise	20	6.0
Yurtdışındaki Liseler	6	3.6

Tablo II: Çalışma kapsamındaki birinci sınıf öğrencilerin mezun oldukları okullar

Katılımcıların ailelerinin yaşadıkları bölgeler açısından incelendiğinde; 52 öğrencinin (%15,6) Marmara Bölgesinden, 162' si nin (%48,7) Ege Bölgesinden, 16' sının (%4,8) Karadeniz Bölgesinden, 52' si nin (%15,6) Akdeniz Bölgesinden, 11' i nin (%3,3) İç Anadolu Bölgesinden, 9' unun (%2,7) Doğu Anadolu Bölgesinden, 19' unun (%5,7) Güneydoğu Anadolu Bölgesinden, 11' inin (%3,6) ise yabancı ülkelere geldikleri tespit edilmiştir (Tablo III).

Bölge	Sayı	%
Marmara bölgesi	52	15.6
Ege bölgesi	162	48.7
Karadeniz bölgesi	16	4.8
Akdeniz bölgesi	52	15.6
İç Anadolu bölgesi	11	3.3
Güneydoğu Anadolu bölgesi	19	5.7
Doğu Anadolu Bölgesi	9	2.7
Yurtdışı	11	3.3

Tablo III: Katılımcıların yaşadıkları bölgeler

Öğrencilerin Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi' ni tercih ederken yararlandığı kaynaklar incelendiğinde zaman; 194 kişinin (%58,4) tercih yaparken aile bireylerinden, 119 kişinin (%35,8) arkadaşlarından, 88 kişinin(%26,5) okuldaki öğretmenlerinden, 107 kişinin (%32,2) dersandeki öğretmenlerinden, 11 kişinin (%3,3) Ege Üniversitesi tanıtım günü etkinliklerinden, 3 Kişinin (%0,9) Ege Üniversitesi Tercih Günleri Etkinliklerinden den, 199 kişinin ise (%59,9) tanıdığı diş hekimi veya diş hekimi adaylarından yararlandığı saptanmıştır (Tablo IV).

Öğrencilerin fakülte ile ilgili ilk izlenimleri değerlendirildiğinde 187 kişinin (%56,3) fakülte ile ilgili ilk izlenimlerinin olumlu olduğunu, 33 kişinin (%9,9) fakülte binasının modern şartlara uygun olmadığını, 12 kişinin (%3,6) okul hakkında yeterli bilgi edinemediğinden ve öğrenci işlerinin işleyişinden memnun olmadığını, 12 kişinin (%3,6) eğitim şartlarının kendilerini zorlayacağını, 42 kişinin (%12,7) fakülteyle ilgili herhangi bir ilk izleniminin olmadığını, 46 (%13) kişinin ise ilk izlenimlerinin olumsuz olduğunu belirtmektedir (Tablo V).

Kaynaklar	Sayı	%
Aile bireyleri	194	58.4
Arkadaşları	119	35.8
Okuldaki öğretmenleriniz/rehberlik öğretmenleri	88	26.5
Dershanedeki öğretmenleri	107	32.2
E.Ü tanıtım günleri etkinlikleri	11	3.3
E.Ü. tercih günleri etkinlikleri	3	0.9
Tanıdığınız dış hekimleri/dış hekimi adayları	199	59.9

Tablo IV : Öğrencilerin tercih yaparken yararlandığı kaynaklar

TARTIŞMA

Ege Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi birinci sınıf öğrencileri mezun oldukları okullar açısından değerlendirildiklerinde büyük bir çoğunluğunun Anadolu Lisesi veya Fen Liselerinden mezun oldukları görülmüştür. 2010 yılı ÖSYM sınav sonuçlarına göre; aynı yıl için, Anadolu liselerinden mezun olan öğrenciler arasında genel olarak bir eğitim programına yerleşme oranı % 62,29 iken, fen liselerinden mezun öğrenciler arasında bu oran % 64,09'dur.¹¹ 2011 yılı ÖSYM sınav sonuçlarına göre ise Anadolu Liselerinden gelen öğrenciler arasında genel olarak bir eğitim programına yerleşme oranı % 60,35 iken, fen liselerinden gelen öğrencilerin yerleşme oranının ise % 61,83 olduğu görülmüştür.¹² 2012 yılı ÖSYM sınav sonuçlarına göre ise, aynı yıl için, Anadolu liselerinden gelen öğrenciler arasında genel olarak bir eğitim programına yerleşme oranı % 59,08 iken bu oran fen liselerinden gelenlerde % 61,53 olduğu görülmektedir.¹³ Bu çalışmada, Ege Üniversitesi Dış Hekimliği fakültesini kazanan

öğrencilerin ağırlıklı olarak Anadolu lisesi ve Fen liselerinden mezun olmaları ile, 2010, 2011, 2012 yılları ÖSYM sınav sonuçları ile paralellik göstermektedir. Uludağ üniversitesi tıp fakültesinde yapılan bir çalışmada fakülteyi kazanan öğrencilerin büyük çoğunluğunun Anadolu ve Fen Liselerinden mezun oldukları görülmektedir.⁷ Ülkemizde hekimlik mesleğini yapmak isteyen öğrencilerin üniversiteye giriş sınavında yüksek puan almaları gerekmektedir. Anadolu liseleri ve fen liselerinin zorunlu eğitimden sonra sınavla kazanılan liseler olmaları, eğitim süreçlerinin zorlu ve yoğun olması bu liselerden mezun olan öğrencilerin üniversiteye giriş sınavında diğer liselere göre başarılı olmaları sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle yüksek puanla öğrenci alan tıp ve dış hekimliği fakültelerini kazanan öğrencilerin ağırlıklı olarak Anadolu ve Fen liselerinden mezun olmaları beklenen bir sonuçtur.

Öğrencilerin yaşadıkları bölgeler incelendiklerinde, Türkiye'nin her bölgesinden Ege Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesini tercih eden öğrencilerin olduğu görülmüştür. Ege bölgesinden gelen kişilerin % 47,8 ile en yüksek orana sahip olması öğrencilerin tanıdık coğrafyada yaşama istekleri olarak değerlendirilebilir. İkinci olarak, Marmara (%15,6) ve Akdeniz (15,6) bölgelerinden gelen öğrencilerin ağırlıklı olmasıyla beraber, Doğu Anadolu bölgesi (% 2,7) ve Günedoğu Anadolu bölgesi'nden (% 5,7) gelen öğrencilerin de olması Ege Üniversitesi Dış Hekimliği fakültesinin Türkiye'nin her bölgesinden öğrencilerin tercih ettiği bir fakülte olduğunu göstermektedir. Üniversitenin köklü geçmişi, dış hekimliği fakültesinin Türkiye de ilk kurulan dış hekimliği fakültelerinden biri ve bölgedeki en büyük fakülte olması, iklimi elverişli bir bölgede yer alması da öğrencilerin tercihlerini etkilediğini düşündürmektedir.

İZLENİM	SAYI	%
Fakülte ile ilgili ilk izlenimim gayet olumlu. Küçük aksaklıklar olsa da verilecek olan eğitimden umutluyum.	187	56.3
Amfiler çok kalabalık, çok sıcak ve klimalar yetersiz. Fakülte binası çok eski ve modern şartlara uygun değil.	33	9.9
Fakülte hakkında yeterli bilgi edinemiyoruz. Öğrenci işleri ilgisiz ve çok yavaş.	12	3.6
Eğitim ve öğretim hayatı çok yorucu ve masraflı gözüküyor.	12	3.6
Fakülteye yeni başladığım için herhangi bir izlenimim yok.	46	13.9
Fakülte ile ilgili ilk izlenimim gayet olumsuz. Birçok konuda eksiklikler görüyorum.	46	13.9

Tablo V : Öğrencilerin fakülte ile ilgili ilk izlenimleri

Öğrenciler tercih yaparken; dış hekimliği öğrenciliği ve dış hekimliği mesleği hakkında detaylı bir bilgiye sahip olmalıdır. Mesleği seçecek olan birey kendini iyi tanımalı söz konusu mesleği neden istediğini bilerek yapabileceği özveriyi değerlendirmiş olmalıdır. Çünkü öğretimin ilerleyen aşamalarında en fazla strese neden olan faktörler; rahatlatma için yetersiz zaman, azalan tatiller, sınavlar, tamamen dolu günler, derste ve klinikte geç bitiş saatleri, klinikte yetersiz çalışma zamanı, not için rekabet,

bir derste veya eğitim yılında başarısız olmak sıralanabilir.¹⁴ Tüm bu sebeplerle öğrencilerin bu faktörleri düşünerek, doğru kaynaklardan yararlanarak meslek tercihlerini oluşturmaları önemlidir. Çalışmamızda öğrencilerin Ege Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesini tercih ederken % 59,9 ile en çok yararlandıkları kaynağın tanıdığı dış hekimleri/dış hekimi adaylarının olması birçok çalışma ile paralellik göstermektedir. Millan ve arkadaşları tarafından yapılan

çalışmada birinci sınıf öğrencilerinin % 25' inin babasının doktor ve % 8,33'ünün annesinin doktor olduğu görülmüştür.⁹ 2001 yılında Türkiye de Vehid ve arkadaşları¹⁵ tarafından yapılan çalışmada ise ailesi veya yakın akrabaları arasında hekim bulunmasının üniversite tercihlerini etkilediğini belirtmişlerdir. Ülkemizde ailesinde hekimlik mesleğinde olan kişilerden etkilenecek tercih yapan öğrenciler üzerinde yapılan çalışmalar, genel olarak tıp fakültesi öğrencileri arasında yapılmış olan çalışmalardır. Bu nedenle birebir karşılaştırma yapma imkanımız bulunmamaktadır. Dişhekimliği mesleğinin toplumda saygı duyulan bir meslek olması, maddi olanaklarının birçok meslek dalına göre daha iyi olması, geleceği garanti bir meslek olarak görülmesi nedeni ile öğrencilerin çevresinde gördüğü hekimlerden etkilendikleri düşünülebilir.

Öğrencilerin tercih yaparken yararlandıkları en önemli kaynaklardan bir diğeri de %58,4 ile aile bireyleridir. Bu veri birçok çalışma ile paralellik göstermektedir. Köksalan'ın¹⁶ Doğu Anadolu Bölgesinde ki beş üniversiteden seçilen 1434 öğrenci üzerinde yaptığı, kariyer seçiminde etkili olan faktörleri belirlemeye yönelik çalışmasında, birinci sırada etkili olan faktörün öğrencilerin mesleğe duyduğu ilgi iken, ikinci sırada etkileyen faktörün aile bireyleri olduğu görülmüştür. Fırat üniversitesi tıp fakültesinde yapılan benzer bir çalışmada da, öğrencilerin mesleği seçerken yararlandıkları en önemli kaynaklardan birinin aile bireyleri olduğu görülmüştür.⁸ Şahin ve arkadaşlarının¹⁷, 13 devlet üniversitesindeki 33 fakültenin 26 farklı anabilim dalında yapılan çalışmada da öğrencilerin okudukları bölümü tercih etmelerindeki en önemli etkenlerden birinin aile faktörü olduğunu göstermiştir. Bu veriler bize anne ve babanın gençlerin meslek seçimi aşamasında çok etkili olduğu göstermektedir. Bu nedenle anne ve babanın eğitim düzeyinin, sosyo-ekonomik seviyesinin, yaşam şartlarının gençlerinin kariyer planlamasını etkilediği düşünülebilir.

Dershane'deki öğretmenlerinden yararlanarak tercih yapanların oranının % 32,2 iken okuldaki rehber öğretmenlerinden yararlanarak tercih yapanların oranının % 26,5 olması, aralarında istatistiksel olarak ($p<0,05$) anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Ege Üniversitesi tanıtım günü etkinliklerinden yararlanarak tercih yapanların oranının % 3,3 ve Ege Üniversitesi tercih günleri etkinliklerinden yararlanarak tercih yapanların oranının % 0,9 olması Ege üniversitesinin tanıtım etkinliklerinde yeterli olmadığını göstermektedir. Özellikle tercih ve tanıtım günü etkinliklerinin yaygınlaştırılması, öğrencilere daha verimli bilgiler aktarılması gerekliliğini doğurmuştur. Günümüzde yükseköğretim alanını etkileyen en önemli etkenlerden biri, rekabetin giderek her alanda küreselleşmesidir. Küresel rekabet, sadece ulusal düzeyde değil uluslararası düzeyde de başka üniversitelerle yarışır hale gelmelerinde ve kurumsal performanslarını arttırmalarında üniversiteler üzerinde önemli bir baskı unsuru haline gelmiştir.¹⁸

Günümüzde bazı üniversitelerin başarılı öğrencileri kendi bünyelerine çekmek amacıyla öğrencilere burs sağlaması, bilgisayar, cep telefonu gibi ödüller dağıtması rekabetin ne kadar arttığının bir göstergesidir. Bu nedenle üniversite ve fakültenin tanıtımına daha fazla önem gösterilmelidir. Öğrencilere, verilecek olan eğitimin niteliği, mali konular, sosyal hayat, kariyer planlaması, öğretim elemanları ile olan ilişkiler hakkında bilgiler verilmelidir.

Öğrencilerin fakülte ile ilgili ilk izlenimleri incelendiğinde fakülteyi tercih eden öğrencilerin %56,3'ünün fakülte ile ilgili ilk izlenimlerinin olumlu olması ve ufak tefek aksaklıklar olsa bile verilecek olan eğitimden umutlu oldukları görülmektedir. Fakat yapılan çeşitli çalışmalarda dişhekimliği fakültelerinde memnuniyet düzeyinin sınıflar ilerledikçe azaldığı gözlemlenmiştir.¹⁹ Bunun nedeni; sınıflar ilerledikçe öğrenciler üzerindeki klinik ve teorik yükümlülüğün artması ve kaygı seviyesinin yükselmesiyle ilişkilendirilebilir. İlk izlenimleri olumsuz olan %13,9 luk kesimin nelerden şikayetçi olduğu, neleri eksik gördüğü araştırılmalıdır. Amfilerin çok kalabalık olduğu, binaların eski olduğunu düşünen %9,9 luk kesimin istekleri dikkate alınmalıdır. Okul hakkında yeterli bilgi edinemediğini düşünen ve fakülteye yeni başladığı için herhangi bir izlenimi olmayan öğrencilerin zaman içindeki fikir değişikliklerinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

SONUÇ

Diş hekimliği mesleği, uzun ve zorlu bir eğitim süreci olan, özveriyle, sevgiyle çalışılması gereken bir meslek grubudur. Böyle bir mesleği tercih aşamasında olan kişilerin bilinçli ve istekli olmalarının yanı sıra meslek ve eğitim dönemi hakkında doğru kaynaklardan bilgi almalarının önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Tercih aşamasındaki gençlerin meslek seçimlerin de en önemli faktörün aile olduğu tespit edilmiştir. Aile bireyleri arasında sağlık alanında çalışanların olmasının öğrencileri etkilemekte olduğu görülmüştür. Türkiye'nin her bölgesinden tercih edilen bir fakülte olan Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi' nin öğrenciler üzerindeki il izleniminin olumlu olduğu saptanmıştır. Eğitim süresinin sonunda düşünceleri bir başka raporla değerlendirilecektir. Diğer taraftan Ege Üniversitesi gibi büyük ve köklü bir üniversitenin tanıtım etkinliklerinde yetersiz olduğu görülmüştür.

KAYNAKLAR

1. Yanıkerem E, Altınparmak S, Karadeniz G. Gençlerin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler ve Benlik Kaygıları: Manisa Sağlık Yüksekokulu Örneği. *Hemşirelik Forumu* 2004; 7:61-2.
2. Sarıkaya T, Khorshid L. Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 2009; 7: 393-423.

3. Atkinson JM, Millar K, Blinktorn AS. Stress In Dental Practice. *Dent Uptade* 1991; 18: 60-4.
4. Freeman R, Main JR, Burke FJ. Occupational Stress and Dentistry: Theory and Practice. Part II. Assesment and Control. *British Dental Journal* 1995; 178: 218-22.
5. Kay EJ, Scarrot DM. A Survey of Dental Professionals Health and well-being. *Br Dent J* 1997; 183: 340-5.
6. Acharya S. Factors Affecting Stress Among Indian Dental Students. *J Dent. Educ* 2003; 67: 1140-8.
7. Alper Z, Özdemir H. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesini Tercih Eden Öğrencilerin Kimi Sosyo-Demografik Özellikleri ve Mesleğe Bakış Açıları. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi* 2004; 30: 93-96.
8. Açık Y, Oğuzöncü F, Polat A, Güngör Y. Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Tıp Eğitimi ve Mezuniyet Sonrası Hakkındaki Düşünceleri. *Toplum ve Hekim* 2002; 17 :195-201.
9. Millan LR, Azevedo SR, Marco L, et al. What is Behind A Student's Choice For Becoming A Doctor?. *Clinics* 2005; 60:143-150.
10. Polychronopoulou A, Divaris K. Perceived Sources of Stress Among Greek Dental Students. *Journal of Dental Education* 2005; 69:687-92.
11. 2010 yılı ÖSYS Sınav Sonuçları, www.osym.gov.tr, 2014.
12. 2011 yılı ÖSYS Sınav Sonuçları, www.osym.gov.tr, 2014.
13. 2012 yılı ÖSYS Sınav Sonuçları, www.osym.gov.tr, 2014.
14. Dörter C, Karaduman I, Yaman BC. Dişhekimliği Öğrencileri Arasında Dişhekimliği Eğitimi Stresinin Belirlenmesi. *İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dergisi* 2010; 44:63-74.
15. Vehid S, Köksal S, Erginöz E, Yetiş Y. Tıp Eğitimi Seçmede Ailede Hekim Bulunmasının Rolü. *Cerrahpaşa Tıp Dergisi* 2001; 32:91-6.
16. Köksalan B. Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Bazı Faktörler. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya, 1999, Doktora Tezi.
17. Şahin İ, Zoroğlu N. Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğretiminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları. *Educational Administration: Theory and Practice* 2011; 17:429-452.
18. Ekinci E, Burgaz B. Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Bazı Akademik Hizmetlere İlişkin Beklenti ve Memnuniyet Düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2007; 33:120-134.
19. Uskun E, Öztürk M. Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal ve Psikolojik Özellikleri. *A.Ü. Diş.Hek.Fak Dergisi* 2005 32: 35-44.

Yazışma Adresi:

Dt. Pınar KÖŞKER
Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Konservatif Diş
Tedavisi AD
Tel: 0 232 311 2863
E-mail: pinar4959@hotmail.com